

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.005.06.2016
P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Monika Tyszka gł. specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/2/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Gimnazjum Nr 1 w Rzeszowie, ul. Pułaskiego 11, 35-011 Rzeszów (w dalszej treści <i>Szkoła</i> lub <i>Gimnazjum</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Alina Wolska - Dyrektor (w dalszej treści <i>Dyrektor</i>). (dowód: akta kontroli str.3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Gimnazjum nie w pełni skutecznie zapewniało zapewniło organizację pracy uczniów zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania.

Zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli dotyczą tygodniowych planów zajęć, w których zajęcia lekcyjne nie były równomiernie rozłożone, miało w nich miejsce kumulowanie zajęć wymagających zwiększonej koncentracji oraz dochodziło do lokowania zajęć wymagających zwiększonej koncentracji po 5 godzinie lekcyjnej.

Ponadto Szkoła nie podjęła w pełni skutecznych działań w celu zapewnienia stanowisk pracy zgodnych z zasadami ergonomii, w konsekwencji 19,54% badanych uczniów siedziało nieprawidłowo.

Równocześnie Najwyższa Izba Kontroli za nie w pełni skuteczne uznaje działania podejmowane przez Szkołę skutkujące zapewnieniem uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków przebywania w Szkole.

Wszystkie używane w Gimnazjum sprzęty posiadały niezbędne atesty. Drogi ewakuacyjne były trwale i jednoznacznie oznakowane, ponadto większość nauczycieli była przeszkolona z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Gimnazjum zapewniało uczniom możliwość korzystania z Internetu zabezpieczając ich równocześnie przed dostępem do treści niepożądanych. Dyrektor Szkoły monitorowała stan bezpieczeństwa obiektu Gimnazjum i podejmowała skuteczne działania na rzecz pozyskania od organu prowadzącego środków koniecznych na remont pomieszczeń szatni oraz zakup szafek dla uczniów.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli podkreślenia wymagają stosowane w Szkole *Dobre Praktyki* polegające na zakupieniu dla wszystkich uczniów podręczników do języka polskiego oraz matematyki z przeznaczeniem do wyłącznego używania w Szkole co jedynie częściowo skutkowało obniżeniem wagi plecaków uczniów.

gdyż na 303 zbadanych uczniów masa plecaka przekraczała 10% masy ciała w 65 przypadkach. W przypadku 4 uczniów masa plecaka przekraczała 15% masy ciała.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena organizacji pracy uczniów

Opis stanu faktycznego

1.1. Według stanu na dzień 30 września 2015 r. w Szkole uczyło się 508 uczniów (w toku kontroli NIK 506 uczniów) w 18 oddziałach w tym: w 6 oddziałach klas pierwszych uczyło się 169 uczniów, w 6 oddziałach klas drugich 168 uczniów, a w 6 oddziałach klas trzecich 171 uczniów. Spoza obwodu Szkoły uczęszczało 366 uczniów (72,33%). Dyrektor wyjaśniła, że *Gimnazjum położone jest w centrum miasta, uczniowie naszej szkoły osiągają wysokie wyniki w nauce. Szkoła cieszy się dużą popularnością wśród dzieci i rodziców, dlatego do szkoły uczęszczają również dzieci z obwodu innych szkół w Rzeszowie, a nawet spoza miasta.*

(dowód: akta kontroli str. 3-5, 90)

W wybranych do badania 4 oddziałach klas pierwszych liczba uczniów wynosiła od 27 osób (kl. 1b) do 29 osób (kl.1e).

W wybranych do badania 4 oddziałach klas drugich liczba uczniów wynosiła od 26 osób (kl. 2d) do 30 osób (kl.2c).

W wybranych do badania 4 oddziałach klas trzecich liczba uczniów wynosiła od 28 osób (kl. 3a) do 30 osób (kl.3f).

Dyrektor wyjaśniła, że *liczebność klas jest określona przez organ prowadzący, a ponadto aby szkoła miała podstawę funkcjonowania musi być w niej określona liczba uczniów podzielona na 27-o osobowe oddziały. W Gimnazjum nr 1 utworzono 18 oddziałów ponieważ jest to optymalna liczba, przy której nauka może odbywać się na 1 zmianę. Nie jest możliwe tworzenie klas mniej licznych, ponieważ nie byłoby podziału na grupy na lekcjach informatyki, języków obcych, wf (zasady podziału na grupy określają przepisy MEN) co wpływałoby na jakość kształcenia.*

(dowód: akta kontroli str. 31-42, 90-93)

1.2 Kontroli poddano organizację pracy uczniów 12 wybranych do kontroli oddziałów w części dotyczącej układania planów zajęć z zachowaniem zasad higieny pracy umysłowej uczniów. W planie zajęć obowiązującym w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 24 kwietnia 2016 r. stwierdzono:

- a) we wszystkich przypadkach zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia rozpoczynały się o stałej porze (różnica pomiędzy dniami była nie większa niż jedna godzina). Liczba godzin lekcyjnych w przypadku 8 oddziałów, tj. 1a, 1b, 1d, 1e, 2a, 2e, 3a, 3f nie była równomiernie rozłożona pomiędzy poszczególnymi dniami tygodnia (różnica wynosiła od 2 do 3 godzin);
- b) w 9 oddziałach tj. 1a, 2a, 2c, 1d, 2e, 3a, 3d, 3e, 3f wystąpiły dni, w których kumulowane były zajęcia z dominującą pracą statyczną i długotrwałą koncentracją (fizyka, matematyka, chemia);
- c) w odniesieniu do 8 oddziałów tj. 1a, 1b, 2a, 2c, 3d, 3e, 3f, 1e stwierdzono przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji po piątej godzinie lekcyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 6-17)

Stosownie do § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹ (dalej: *rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny*), plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Odnosząc się do powodów umieszczania zajęć wymagających koncentracji po 5 godzinie lekcyjnej oraz łączenia w tzw. bloki zajęć, na których dominuje praca statyczna Dyrektor wyjaśniła, iż *mając na uwadze fakt, że zajęcia powinny odbywać się w pracowniach, trudno jest ułożyć plan tak aby zajęcia wymagające koncentracji odbywały się rano do 5 godziny lekcyjnej. Ponadto lekcje w Gimnazjum odbywają się na jedną zmianę. Inne ułożenie zajęć powodowałoby późniejsze rozpoczęcie lekcji przez uczniów, a co za tym idzie późniejszy powrót do domu, może również generować tzw. „okienka” dla uczniów co nie powinno mieć miejsca.*

Dyrektor podała również, że *powodem łączenia zajęć w tzw. bloki jest fakt, że liczba godzin, na których dominuje długotrwała praca statyczna jest zdecydowanie większa od pozostałej liczby.*

(dowód: akta kontroli str. 86)

W Gimnazjum przerwy pomiędzy lekcjami wynosiły:

- 5 minut po 2,3,4,6,7,8 godzinie lekcyjnej;
- 10 minut po 1 godzinie lekcyjnej;
- 15 minut po 5 godzinie lekcyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 30)

Dyrektor wyjaśniła, że *pięciominutowe przerwy zaplanowano w trosce o bezpieczeństwo powrotu dzieci do domu (szczególnie w okresie jesienno-zimowym). Wydłużenie przerw spowoduje późniejsze zakończenie lekcji i późniejszy powrót do domu. Nadmieniam również, że nie ma podstawy prawnej określającej długość przerw w szkole typu gimnazjum.*

(dowód: akta kontroli str. 88)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 8 spośród 12 oddziałów (66,66%) plany zajęć utworzono z naruszeniem § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, z uwagi na nieuwzględnienie potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Nierównomierność dotyczyła różnicy w liczbie lekcji w poszczególnych dniach tygodnia wynoszącej 2-3 godziny.

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

W planach lekcji 8 z 12 oddziałów stwierdzono lokowanie zajęć wymagających zwiększonej koncentracji po piątej godzinie lekcyjnej, a w przypadku 9 spośród 12 oddziałów (75%) w planach lekcji nie uwzględniono zasady naprzemiennego rozmieszczania w danym dniu zajęć o różnym stopniu trudności - przedmioty te łączone były w bloki.

¹ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm.

Według Najwyższej Izby Kontroli długość przerw pomiędzy lekcjami powinna zagwarantować uczniom wypoczynek i zachowanie higieny osobistej – szczególnie po lekcjach wychowania fizycznego. Przerwy 5-0 minutowe nie zapewniają uczniom takiej możliwości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Gimnazjum nie w pełni skutecznie zapewniło organizację pracy uczniów zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania, gdyż w tygodniowych planach zajęć zajęcia lekcyjne nie były równomiernie rozłożone, miało miejsce kumulowanie zajęć wymagających zwiększonej koncentracji oraz dochodziło do lokowania zajęć wymagających zwiększonej koncentracji po 5 godzinie lekcyjnej.

Opis stanu
faktycznego

2. Ocena zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole.

2.1. Zapewnienie uczniom możliwości korzystania z biblioteki, świetlicy oraz zespołu urządzeń rekreacyjno-sportowych.

2.1.1. i 2.1.2. Szkoła zapewniła uczniom możliwość korzystania z biblioteki, która jest ogólnodostępna codziennie najkrócej przez 5 godzin 45 minut (środy), najdłużej przez 6 godzin 30 minut (czwartki).

W Szkole nie została zorganizowana świetlica.

(dowód: akta kontroli str. 140-142)

2.1.3. W Szkole zapewniono uczniom dostęp do zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, na które w budynku Szkoły składały się: sala gimnastyczna używana do gier zespołowych, sala gimnastyczna używana do zajęć aerobiku oraz gimnastyki, sala do gry w tenisa stołowego.

W miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczono tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego ich użytkowania.

W informacjach tych podano, że korzystanie z tych urządzeń dopuszczalne jest wyłącznie pod nadzorem uprawnionych osób dorosłych.

W toku kontroli nie ustalono, aby zajęcia wychowania fizycznego prowadzone były w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Na terenie Szkoły uczniowie mieli zapewniony dostęp do boiska do gry w piłkę nożną, boiska do piłki siatkowej, boiska do piłki siatkowej plażowej oraz bieżni. Boiska posiadały powierzchnię asfaltową, a bieżnia żwirową. Miały one równą nawierzchnię, a bramki i kosze do gry były zamocowane na stałe.

(dowód: akta kontroli str. 60-61, 140-142)

2.2. Spełnienie pozostałych wymogów bezpieczeństwa

W Szkole plany ewakuacji umieszczone są na każdej kondygnacji w miejscu widocznym oraz łatwo dostępnym. Drogi ewakuacyjne zostały oznaczone w sposób wyraźny i trwałe.

Teren Szkoły jest ogrodzony siatką a wjazd na jej teren zabezpieczony jest szlabanem, do którego piloty posiadają wyłącznie pracownicy szkoły.

Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren Szkoły zabezpieczono w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście uczniów na jezdnię.

Na terenie Szkoły zapewniono oświetlenie, równą nawierzchnię dróg i przejść. Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie Szkoły zostały zabezpieczone w trwały sposób.

Miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których wzbroniony jest dostęp osobom nieuprawnionym, były odpowiednio oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem.

Schody wyposażone były w balustrady zabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Otwarta przestrzeń między biegami schodów zabezpieczona była balustradami.

Stopnie schodów wyłożone są płytkami ryflowanymi, które ograniczają możliwość poślizgnięcia się na nich.

(dowód: akta kontroli str. 140-142)

Podłoga w szatni wyłożona jest lastrico. Dyrektor podjęła działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa w szatni, kierując w dniu 2 marca 2016 r. do Dyrektora Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Rzeszowa wniosek o zabezpieczenie środków finansowych na wykonanie prac remontowych pomieszczenia. W przedmiotowym wniosku Dyrektor wskazał na zagrożenia wynikające z obecnego stanu technicznego pomieszczenia.

W toku kontroli Dyrektor wyjaśniła, że remont szatni jest kolejnym etapem generalnego remontu budynku Gimnazjum nr 1 w Rzeszowie. W roku 2014 zakończono termomodernizację obejmującą osuszenie fundamentów, wykonanie izolacji pionowej, ocieplenie ścian, remont dachu oraz instalacji c.o. Wykonane prace wpłynęły na osuszenie pomieszczeń szatni, ocieplenie ścian, remont dachu oraz instalacji c.o. Osuszenie pomieszczeń szatni pozwala podjąć dalsze prace remontowe (wymiana podłogi w szatni, malowanie ścian i zamontowanie szafek dla uczniów). Prace w szatni zaplanowano na rok 2016.

W dniu 5 maja 2016 r. na rachunek bankowy Szkoły wpłynęła wnioskowana przez Dyrektora kwota 100 000 zł z przeznaczeniem na remont powierzchni szatni oraz zakup indywidualnych szafek dla uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 58-59, 63)

2.3. Zapewnienie ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych

W Szkole w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniono ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej, a urządzenia sanitarnohigieniczne były utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

(dowód: akta kontroli str. 140-143)

2.4. Dostosowanie sprzętów wykorzystywanych przez uczniów do zasad ergonomii.

W dniu 27 kwietnia 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rzeszowie (w dalszej treści PPIS) przeprowadził w Gimnazjum kompleksową kontrolę.

PPIS dokonał sprawdzenia atestów i certyfikatów i na materiały i sprzęt używany w Szkole i wyniku tego sprawdzenia ustalił, że sprzęt używany w Szkole jest w 100 % certyfikowany.

PPIS przeprowadził również badanie zgodności wyposażenia Szkoły z zasadami ergonomii.

W wyniku badania w zakresie zgodności stanowisk pracy uczniów z podstawowymi wymogami ergonomii PPIS ustalił, że na przebadanych 307 uczniów, 247 korzystało ze stanowisk pracy zgodnych z zasadami ergonomii, natomiast 8 uczniów siedziało nieprawidłowo korzystając ze stanowisk pracy niedostosowanych do wymogów ergonomii, a 52 uczniów siedziało nieprawidłowo korzystając ze źle zestawionych mebli. Łącznie nieprawidłowo siedziało 60 (19,54%) uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 82-85)

2.5. Zapewnienie bezpiecznego i higienicznego pobytu uczniów w salach lekcyjnych.

Wszystkie sale lekcyjne były dobrze oświetlone światłem dziennym. Powierzchnia 11 sal lekcyjnych przypisanych do oddziałów wybranych do badania w toku kontroli wynosiła 50,16 m². Jedna sala lekcyjna posiadała powierzchnię 69,80 m². W przypadku 11 sal lekcyjnych powierzchnia przypadająca na jednego ucznia była mniejsza niż 2m².

(dowód: akta kontroli str. 154)

2.6. Organizacja żywienia uczniów na terenie Szkoły

PPIS ustaliła, że żywienie w Szkole zorganizowane zostało w formie bufetu. Szkoła wynajmowała w tym celu lokal (kuchnia wraz z zapleczem) znajdujący się w budynku Szkoły. Uczniom zapewniono spożycie gorących posiłków w wydzielonym w tym celu pomieszczeniu jadalni. Zarówno kuchnia, jak i jadalnia, utrzymane były w czystości, a stan techniczny wyposażenia zapewniał jego bezpieczne użytkowanie. Bufet posiadał prawidłowo wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 82-85)

2.7. Stan sanitarny pozostałych pomieszczeń Szkoły

PPIS stwierdził, że większość sal lekcyjnych posiadało wentylację grawitacyjną oraz możliwość okresowego wietrzenia. Jedynie w salach 3 i 4, w których incydentalnie prowadzono zajęcia stwierdzono brak wentylacji, co skutkowało wszczęciem przez PPIS postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji. Przedmiotem postępowania administracyjnego będzie również brak wentylacji w szatni dla chłopców oraz konieczność odmalowania ścian i sufitów w toaletach dla młodzieży. Termin wykonania decyzji PPIS uzgodnił z Dyrektorem na dzień 31 sierpnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 82-85)

2.8. Organizacja pozostawienia przez uczniów odzieży wierzchniej.

Uczniowie odzież wierzchnią pozostawiają w szatni zlokalizowanej w piwnicy budynku. Każdej klasie przypisano osobny boks, każdorazowo zamykany i otwierany przez pracownika Szkoły. Dyrektor w marcu 2016 r. podjęła działania

zmierzające do zapewnienia uczniom indywidualnych szafek. W dniu 5 maja 2016 r. na rachunek bankowy szkoły wpłynęły środki na ten cel.

(dowód: akta kontroli str. 58-59, 63)

2.9. Możliwość pozostawiania przez uczniów w Szkole części podręczników i przyborów szkolnych i działania podejmowane przez Szkołę na rzecz „lekkich plecaków”.

Szkoła zapewniła uczniom dostęp do regałów i szafek, w których uczniowie pozostawiali przybory plastyczne. Dodatkowo w pomieszczeniach biblioteki wydzielone było miejsce, w którym – jak ustalono w toku oględzin - uczniowie pozostawiali swoje prace i przybory.

W klasach, w których odbywają się lekcje matematyki i języka polskiego, uczniowie pozostawiają u nauczyciela podręczniki zakupione przez Szkołę, używane jedynie podczas lekcji.

W Gimnazjum podejmowano też inne działania na rzecz „lekkich plecaków”.

Zagadnienia dotyczące związku noszenia w plecakach zbędnych przedmiotów zwiększających jego ciężar z chorobami układu ruchu były przedmiotem lekcji biologii.

Szkoła dokonała dla wszystkich klas zakupu podręczników do języka polskiego i matematyki, z których uczniowie korzystali jedynie w Szkole.

PPIS przebadła 307 uczniów z wytypowanych do kontroli NIK 12 klas pod kątem ustalenia wagi plecaków. We wszystkich zbadanych klasach ciężar 4 (1,3%) plecaków/tornistrów/torebek uczniów przekraczał 15% masy ich ciała. W 65 przypadkach (21,1%) ciężar plecaków/tornistrów uczniów przekraczał 10% masy ich ciała. W 234 przypadkach (77,2%) ciężar plecaków/tornistrów uczniów nie przekraczał 10% masy ich ciała. Czworo uczniów odmówiło zważenia.

Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że szkoła nie ma prawa kontrolować zawartości uczniowskich plecaków, w których są nie tylko podręczniki, ale inne prywatne (czasem ciężkie) rzeczy np. okazałe kosmetyczki u dziewcząt, książki beletrystyczne, tablety, które wpływają znacząco na wagę plecaków.

(dowód: akta kontroli str. 65-73, 155)

2.10. Zapewnienie przez Szkołę dostępu uczniom do Internetu.

Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu w dwóch pracowniach informatycznych, gdzie znajduje się łącznie 29 komputerów stacjonarnych przeznaczonych dla uczniów.

Obecnie trwają prace nad oddaniem do użytku w pomieszczeniach biblioteki pracowni multimedialnej dla uczniów, gdzie zainstalowanych będzie 8 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu.

(dowód: akta kontroli str. 143)

W dniu 3 września 2015 r. Szkoła zakupiła program *Opiekun Net* dla 39 stanowisk. Licencja jest ważna do dnia 1 października 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 74)

W toku kontroli dokonano sprawdzenia wszystkich stanowisk komputerowych przeznaczonych dla uczniów. Sprawdzenie polegało na próbie otwarcia strony zawierających niepożądane treści poprzez wszystkie zainstalowane na tych komputerach przeglądarki internetowe czyli *Internet Explorer* oraz *Mozilla Firefox*. Każdorazowo przy próbie otwarcia wskazanych stron pojawiła się komunikat o blokadzie dostępu.

(dowód: akta kontroli str. 75-76)

Z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora wynika, że pracownia multimedialna w bibliotece zostanie udostępniona uczniom dopiero po zainstalowaniu na każdym stanowisku programu *Opiekun Net*.

(dowód: akta kontroli str. 86)

2.11. Sposób organizacji w Szkole pomocy przedlekarskiej.

2.11.1. W dniu 12 maja 2004 r. Dyrektor Szkoły zawarła z SP ZOZ nr 1 w Rzeszowie umowę użyczenia lokalu – gabinetu higieny szkolnej o powierzchni 17 m² położonego w budynku Szkoły na parterze. Umowa została zawarta w celu wykonywania świadczeń higieny szkolnej dla uczniów uczęszczających do Szkoły. Gabinet higieny szkolnej jest dostępny dla uczniów w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 7²⁵ – 15⁰⁰.

(dowód: akta kontroli str. 78, 140-142)

2.11.2. W dniu 14 kwietnia 2016 r. dokonano oględzin zawartości apteczek pierwszej pomocy ulokowanych w pokoju nauczycielskim, pokoju nauczycieli wychowania fizycznego oraz pracowni chemicznej.

W wyniku oględzin ustalono, że wszystkie sprawdzane apteczki posiadały opatrunki, bandaże, plastry, chusty trójkątne, opaski elastyczne, koc ratunkowy termoizolacyjny, rękawiczki lateksowe, nożyczki oraz maseczkę do sztucznego oddychania. Każda apteczka zaopatrzona była w instrukcję udzielania pierwszej pomocy, taka instrukcja była też umieszczona w widocznym miejscu na ścianie każdego badanego pomieszczenia.

W żadnej kontrolowanej apteczce nie ujawniono przeterminowanych środków.

(dowód: akta kontroli str. 62)

2.11.3. W roku szkolnym 2015/2016 wszyscy nauczyciele wychowania fizycznego odbyli przeszkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Dwoch nauczycieli odbyło przeszkolenie w zakresie *udzielania pierwszej pomocy z zastosowaniem BLS/AED* w wymiarze 15 godzin, a 5 nauczycieli ukończyło szkolenie *Pierwsza pomoc przedmedyczna w nagłych przypadkach* w wymiarze 4 godzin. To samo szkolenie ukończyło również 39 pozostałych nauczycieli.

(dowód: akta kontroli str. 94-139)

2.12. Wypadki na terenie Szkoły.

W okresie objętym kontrolą na terenie Szkoły podczas zajęć wychowania fizycznego doszło do dwóch wypadków indywidualnych. W jednym przypadku uczniowi udzielono natychmiast pierwszej pomocy, w drugim uczeń zignorował ból pourazowy i nie zgłosił go nauczycielowi, w konsekwencji pierwszej pomocy udzielono mu dopiero w dniu następnym.

Rejestr wypadków i protokoły powypadkowe sporządzone były zgodnie z wzorami określonymi w załącznikach nr 1 i 2 do *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*. O każdym wypadku zostały powiadomione podmioty wskazane w § 41 pkt ust 1 pkt 4 i 5 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*, przy czym Rada Rodziców i organ prowadzący powiadamiani byli telefonicznie.

(dowód: akta kontroli str. 43-50)

2.13. Kontrola zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły.

W dniu 1 września 2015 r. Dyrektor oraz Główny specjalista ds. BHP dokonali przeglądu, którego przedmiotem była *ocena stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz opracowanie analiz i wniosków dotyczących poprawy istniejącego stanu bezpieczeństwa i higieny pracy*. Przegląd budynku, pomieszczeń i terenu wokół Szkoły nie ujawnił żadnych zagrożeń.

Wyniki przeglądu udokumentowano w Protokole Nr 1/2015 z kontroli stanu budynku oraz dokumentów. Przedmiotowy protokół został przekazany do organu prowadzącego w toku kontroli w dniu 15 kwietnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 54-57)

2.14. Kontrole zewnętrzne przeprowadzane w Szkole w zakresie bezpieczeństwa i higieny.

W okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, w Szkole nie przeprowadzono żadnej kontroli z zakresu bezpieczeństwa i higieny. W dniu 14 kwietnia 2016 r. Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w trybie 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli² zleciła Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Rzeszowie przeprowadzenie kontroli doraźnej w zakresie: warunków higieniczno-sanitarnych Szkoły i terenu Szkoły (w tym kuchni i jadalni), zgodności wyposażenia z zasadami ergonomii oraz obowiązującymi normami (certyfikaty, atesty), obciążenia tornistrów/plecaków uczniów.

Przedmiotowa kontrola przeprowadzona została w dniu 27 kwietnia 2016 r.

W dniu 29 kwietnia 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rzeszowie przekazał informację o wynikach przeprowadzonej w Szkole kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 82-85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- na 307 zbadanych uczniów, 8 siedziało nieprawidłowo korzystając ze stanowisk pracy niedostosowanych do stanowisk ergonomii, a 52 uczniów siedziało nieprawidłowo korzystając ze źle zestawionych mebli. Łącznie nieprawidłowo siedziało 60 (19,54%) uczniów.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *zdaję sobie sprawę, że w jednej Sali wysokość stolików nie jest adekwatna do wysokości krzeseł. W planie zakupów na ten rok jest uwzględniona wymiana stolików uczniowskich i będzie zrealizowana w czasie wakacji.*

(dowód: akta kontroli str. 155)

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

W ocenie NIK, przebywanie uczniów w salach lekcyjnych, których powierzchnia nie umożliwia zapewnienia co najmniej 2m² w przeliczeniu na 1 osobę nie sprzyjało zapewnieniu higienicznych warunków nauki.

W dwóch salach lekcyjnych, w których incydentalnie prowadzone były zajęcia z uczniami brak było wentylacji.

² Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677

Najwyższa Izba Kontroli za nie w pełni skuteczne uznaje działania podejmowane przez Szkołę i skutkujące zapewnieniem uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków przebywania w Szkole.

Wszystkie używane w Gimnazjum sprzęty posiadały niezbędne atesty. Drogi ewakuacyjne były trwale i jednoznacznie oznakowane, ponadto większość nauczycieli była przeszkolona z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Gimnazjum zapewniało uczniom możliwość korzystania z Internetu zabezpieczając ich równocześnie przed dostępem do treści niepożądanych. Dyrektor Szkoły monitorowała stan bezpieczeństwa obiektu Gimnazjum i podejmowała skuteczne działania na rzecz pozyskania od organu prowadzącego środków koniecznych na remont pomieszczeń szatni oraz zakup szafek dla uczniów.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli podkreślenia wymagają stosowane w Szkole *Dobre Praktyki* polegające na zakupieniu dla wszystkich uczniów podręczników do języka polskiego oraz matematyki z przeznaczeniem do wyłącznego używania w Szkole co jedynie częściowo skutkowało obniżeniem wagi plecaków uczniów.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu planowania zajęć dydaktyczno-wychowawczych z uwzględnieniem potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.
2. Zapewnienie wszystkim uczniom stanowisk pracy zgodnych z zasadami ergonomii.
3. Realizację zaleceń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w tym dotyczących braku wentylacji w dwóch salach lekcyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia czerwca 2016 r.

Kontroler
Monika Tyszka
Gł. specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis